

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนพระแม่มาลี” มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 30 คนรวม 60 คน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน พระแม่มาลี เรื่องเศรษฐศาสตร์ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 4) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่เรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ แผนจัดการเรียนรู้แบบปกติ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเศรษฐศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที สามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนพระแม่มาลี” สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี เรื่องเศรษฐศาสตร์ โรงเรียนพระแม่มาลี ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนสอบหลังเรียนไม่สูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน พระแม่มาลี เรื่อง เศรษฐศาสตร์ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

4. ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี ที่เรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี” สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้มีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่ง กรมวิชาการ (2543, หน้า 45-46) กล่าวถึง ประโยชน์ที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ 6 ประการ ดังนี้ (1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพราะสมาชิกในกลุ่มทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกๆ คน มีส่วนร่วมเท่าเทียมกันในการเรียนหรือระหว่างทำกิจกรรมทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน (2) ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน (3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งเกิดความภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา เสียสละ ส่วนเด็กที่เรียนอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน (4) ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิด การระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกันเพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดเป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาคิดวิเคราะห์และเกิดการตัดสินใจ (5) ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันด้วยอย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน และ (6) ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น เพราะจะต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรมทำให้พัฒนาความรู้ ดังนั้น เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงทำให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น เมื่อสอบวัดผลหลังเรียนจึงมีผลคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี เรื่อง

เศรษฐศาสตร์ โรงเรียนพระแม่มารี ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มารี ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนสอบหลังเรียนไม่สูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกให้มีการทำงานกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะได้รับทำความเข้าใจในปัญหาร่วมกัน จากนั้นก็ระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เมื่อทราบสาเหตุของปัญหาสมาชิกในกลุ่มก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาก็ปรากฏให้เหตุผลซึ่งกันและกันจนสามารถตกลงร่วมกันได้ว่า จะเลือกวิธีการใดในการแก้ปัญหาจึงเหมาะสมพร้อมกับลงมือร่วมกันแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ตลอดจนทำการประเมินกระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่มด้วย ทำให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาในส่วนนี้ ดังนั้น ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มารี ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน พระแม่มารี เรื่องเศรษฐศาสตร์ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถแก้ปัญหา โดยเฉพาะแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รูปแบบการเรียนรู้จะเน้นให้ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม เพื่อบรรลุเป้าหมายสมาชิกทุกคนในกลุ่ม จึงจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้เกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้น ครูจึงไม่ใช่แหล่งความรู้ที่คอยป้อนแก่นักเรียน แต่จะมีบทบาทเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือจัดหาและชี้แนะแหล่งข้อมูลในการเรียน ตัวนักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้ เพราะจะช่วยทำให้นักเรียนมีกระตือรือร้น ช่วยแก้ปัญหาและประเด็นต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดไตร่ตรอง เมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น ดังนั้น วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน พระแม่มารี เรื่องเศรษฐศาสตร์ จึงทำให้นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ Michael Jon Mears (1996, p. 4690) ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพีชคณิต ในระดับวิทยาลัย โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมซึ่งเรียนแบบบรรยาย และ กลุ่มทดลองซึ่งเรียนผสมระหว่างแบบบรรยายกับการเรียนแบบร่วมมือ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังเรียน แต่ไม่มีความแตกต่างของคะแนนเจตคติและเพศของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Laatsch-Lybeck

(2001, p. 3877) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนแบบรายบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อการทำงานกลุ่มของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนรู้วิชา Hematology เมื่อนำผลการเรียนของนักศึกษาจาก 2 คณะรวมกันปรากฏว่าผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าผลการเรียนแบบรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการวัดทัศนคติของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มที่มีต่อการทำงานแบบกลุ่ม พบว่าไม่มีความแตกต่าง เมื่อวัดทัศนคติที่มีต่อวิชาที่เรียนพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มในแต่ละคณะมีทัศนคติแตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณานักศึกษาทั้งสองกลุ่มโดยรวมทุกคณะ พบว่าไม่มีความแตกต่าง ส่วนงานวิจัยในประเทศ พบว่า สอดคล้องกับ สุพัตรา ฤกษ์บ้าย (2544, หน้า 87) เปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังการทดลอง (2) นักเรียนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นรายบุคคล มีความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังการทดลอง และ (3) นักเรียนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นกลุ่มมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นรายบุคคล รวมทั้งสอดคล้องกับ สัมพันธ์ วงษ์ดี (2544, หน้า 92) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาพื้นฐานคณิตเรขาคณิตปีและการละครเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพของนักศึกษา ได้ผลการวิจัยดังนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) เนื้อหา (4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ (5) แนวทางการนำรูปแบบการเรียนที่สร้างขึ้นไปใช้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ นักศึกษาเกิดพัฒนาการทางด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะสังคม คุณลักษณะ การคิดแบบมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า 1) หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะสังคม คุณลักษณะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม 2) หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และทักษะสังคมสูงกว่ากลุ่มก่อนการทดลอง และ 3) หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการคิดแบบมีวิจารณญาณไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี ที่เรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2-6 คน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนร่วมกันนับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น และแสดงออกตลอดจนลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วยนักเรียนที่ไม่เก่ง ทำให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้สึกภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา และช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่ดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่ไม่เก่งก็จะซาบซึ้งในน้ำใจเพื่อน มีความอบอุ่น รู้สึกเป็นกันเอง กล้าซักถามในข้อสงสัยมากขึ้น จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ คือ นักเรียนในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน จนกระทั่งสามารถหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้ ถือว่าเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนอย่างแท้จริง จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นเทคนิคการแก้ปัญหาที่นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันขึ้นอยู่กับความเกี่ยวข้องกับความคิดและประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนคนให้มีความพยายามในการแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระแม่มาลี ที่เรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ โชมิต จัตุรัสวัฒนากุล (2543, หน้า 89) ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอน เป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการ เรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับความสามารถต่างกันพบว่า นักเรียนทุกระดับความสามารถทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนระดับความสามารถทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ปานกลางกับต่ำ แต่มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนระดับความสามารถทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนและการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา

1.2 ครูผู้สอนควรให้นักเรียนปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเป็นการดำเนินการให้ครบตามขั้นตอน ส่งผลให้พัฒนาความสามารถได้สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับตัวแปรอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นๆ ด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี